

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/28/2021
Identifikačné číslo spisu: 6720010676
Dátum vydania rozhodnutia: 22.09.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6720010676.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Dany Wänkeovej na neverejnom zasadnutí konanom 22. septembra 2021 v Bratislave, v trestnej veci Z. S., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, o dovolaní Z. S. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 5Tos/28/2021, z 9. marca 2021 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie Z. S. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením, sp. zn. 5Tos/28/2021, z 9. marca 2021 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažnosť Z. S., ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 1Nt/22/2020, z 29. januára 2021, ktorým mu podľa § 73 ods. 1 Trestného zákona bolo uložené ústavné ochranné psychiatrické liečenie.

Proti tomuto rozhodnutiu Krajského súdu v Banskej Bystrici ako i konaniu, ktoré mu predchádzalo, podal Z. S. dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) a j) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. j) Trestného poriadku, po citácii § 31 ods. 3, § 33 písm. a), § 71 ods. 1, § 74 ods. 1 Trestného zákona a § 2 ods. 2 Trestného poriadku uviedol, že výkladom týchto ustanovení je možné dospieť k záveru, že účelom ochranného liečenia je výlučne ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov, resp. činov inak trestných. Účelom tohto ochranného opatrenia teda nie je liečenie či vyliečenie probanda, ale len eliminácia nebezpečenstva duševne chorých páchatel'ov trestných činov alebo činov inak trestných. Zákonným predpokladom pre uloženie ochranného liečenia podľa § 73 ods. 1 Trestného zákona je tak kumulatívne splnenie dvoch zákonných podmienok, a teda že (i.) páchatel' činu inak trestného nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný a (ii.) jeho pobyt na slobode je nebezpečný. A contrario, uloženie ochranného liečenia je vylúčené v prípade absencie čo i len jednej z uvedených podmienok. Ochranné liečenie zároveň možno uložiť v ambulantnej forme (namiesto ústavnej), pokiaľ tým dôjde k splneniu účelu tohto ochranného opatrenia.

Dovolateľ je toho názoru, že v jeho prípade neboli splnené zákonné predpoklady pre uloženie ochranného

psychiatrického liečenia ústavnou formou, nakoľko v čase vydania rozhodnutia súdu prvého stupňa nepredstavoval pre spoločnosť žiadne nebezpečenstvo. Od uvedeného obdobia sa totiž dobrovoľne a dlhodobo podrobuje ambulantnému psychiatrickému liečeniu, ktoré plní svoj účel, teda eliminuje jeho potenciálnu nebezpečnosť v prípade pobytu na slobode.

Nakoľko psychiatrická liečba v ambulantnej forme plní svoj účel s výrazne pozitívnym vplyvom na jeho zdravotný stav, zastáva názor, že nariadenie ústavnej formy tejto liečby je nadbytočné a v konečnom dôsledku non lege artis, keďže jej výkonom dochádza k neprimeranému zasahovaniu do jeho základných práv a slobôd.

V tejto súvislosti uviedol, že znalkyňa k záveru, že je nebezpečný pre spoločnosť, dospela na základe vyšetrenia v rámci dvoch sedení, ktoré sa udiali 21. a 23. júla 2020 v poobedňajších hodinách v trvaní približne 4 hodiny, z ktorého času bola časť vyhradená pre vyšetrenie psychológom. Jej záver pritom nebol do dnešného dňa potvrdený žiadnou inou odbornou autoritou ani podložený alebo preukázaný akýmkoľvek dôkazom či konkrétnou skutočnosťou tomu nasvedčujúcou.

Takýto záver neboli schopní potvrdiť ani ošetrojúci lekári Psychiatrickej nemocnice prof. Matulaya v Kremnici po piatich dňoch pozorovania, kde bol hospitalizovaný 4. septembra 2020 na základe posudku znalkyne a s tým súvisiaceho pokynu dozorujúcej prokuratúry z 3. septembra 2020.

Znalkyňou prijaté závery o jeho nebezpečnosti pre spoločnosť boli navyše výrazne spochybnené v mimosporovom konaní vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 7Pu/2/2020, v ktorom súd na základe stanoviska ošetrojúcej lekárky Psychiatrickej nemocnice prof. Matulaya v Kremnici, MUDr. V. W., uznesením z 8. septembra 2020 vyslovil, že na prevzatie Z. S. do zdravotníckeho zariadenia neboli splnené zákonné predpoklady, nakoľko tento síce trpí duševnou poruchou, avšak nebolo zistené, že by jeho zdravotný stav bol takého stupňa narušenia, aby ohrozoval seba či svoje okolie.

Menovaný ďalej upozornil, že po oboznámení sa s diagnostickými závermi prijatými znalkyňou v posudku bezodkladne nastúpil a do dnešného dňa sa celkom dobrovoľne podrobuje psychiatrickej liečbe. Podotkol, že už počas svojej hospitalizácie spolupracoval s ošetrojúcim lekárom a bez akýchkoľvek opozičných postojov užíval naordinované liečivá, pričom sa správal pokojne, bez rušivých prejavov a agresivity. Po prepustení z vyššie uvedeného zariadenia zároveň bezodkladne sám kontaktoval psychiatrickú ambulanciu MUDr. Z. G., kde sa po celú dobu dobrovoľne podrobuje ambulantnému psychiatrickému liečeniu. Skutočnosť, že s menovanou ošetrojúcou lekárkou plne spolupracuje, dokumentujú viaceré lekárske správy ako aj pokladničné doklady preukazujúce pravidelný nákup medikamentov.

Zistenia MUDr. Z. G. podľa Z. S. prinajmenšom výrazne spochybnili závery prijaté znalkyňou, a teda aj oboma nižšie konajúcimi súdmi, o existencii jeho reálnej či potenciálnej nebezpečnosti pre spoločnosť v prípade pobytu na slobode. Z vyjadrení MUDr. Z. G. z 18. novembra 2020 a 15. januára 2021 totiž vyplynulo, že riadne podstupuje pravidelnú psychiatrickú liečbu a dodržiava liečebný režim, konštatujúc, že od začiatku liečby uňho došlo k výraznému zlepšeniu zdravotného stavu, a to tak zásadným spôsobom, že psychiatrická liečba v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti nie je potrebná. Menovaná lekárka si je pritom tak istá absenciu jeho nebezpečnosti pre spoločnosť, že explicitne potvrdila jeho schopnosť osobne sa starať o svojho maloletého (štvorročného) syna.

Z. S. vyjadril pochybnosť, či sa znalkyňa skutočne oboznámila s výstupmi MUDr. Z. G., ak na verejnom zasadnutí uviedla, že tieto pre ňu boli nečitateľné, nehovoriac o tom, že v tom čase s poslednou lekárskou správou MUDr. Z. G. zo 16. decembra 2020 ako aj s jej vyjadrením k priebehu liečby z 15. januára 2021 (predloženými dovolateľom krátkou cestou na verejnom zasadnutí) sa neoboznámila vôbec s vysvetlením, že to nepotrebuje. Znalkyňa pritom suverénne zotrvala na svojich záveroch, že jeho pobyt na slobode je pre spoločnosť i naďalej nebezpečný a že účel liečby je možné dosiahnuť iba v ústavnom zariadení, a to bez toho, aby ho považovala za potrebné podrobiť ďalšiemu psychiatrickému vyšetreniu, hoci naposledy ňou bol vyšetrený 21. a 23. júla 2020, t. j. pred viac ako piatimi mesiacmi. Vzhľadom na prebiehajúcu liečbu boli zistenia znalkyne neaktuálne, a teda nesprávne.

Znalkyňou prezentované závery neboli vyvrátené laikom, ale odborne erudovanou autoritou dlhodobo pôsobiacou v oblasti psychiatrie, keďže MUDr. Z. G. je služobne staršou kolegyňou MUDr. Zuzany Kašparovej, pričom od roku 1998 je zapísaná v zozname znalcov Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky pre odbor zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria. MUDr. Z. G., ako jediná ošetrojúca lekárka obvineného, má podľa jeho názoru najlepší prehľad a vedomosť o jeho aktuálnom zdravotnom

stave.

Pokiaľ teda Z. S. v čase vypracovania posudku predstavoval nebezpečenstvo pre svoje okolie, vzhľadom na okolnosť, že sa dlhodobo riadne podrobuje psychiatrickej liečbe, pričom uňho došlo k výraznému zlepšeniu, potom takáto nebezpečnosť v čase vydania rozhodnutia súdu prvého stupňa už pominula, resp. neexistovala.

Berúc do úvahy vyššie uvedené, podľa dovolateľa neboli splnené podmienky na uloženie ochranného liečenia, čím je splnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. j) Trestného poriadku. Splnené pritom podľa jeho mienky zároveň neboli ani podmienky pre nariadenie ochranného liečenia v ústavnej forme, nakoľko ambulantná forma minimálne rovnako dobre plní svoj účel.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku Z. S. uviedol, že v pôvodnom konaní boli súdom vykonané dve skupiny dôkazov. Na jednej strane preukazujúce nebezpečnosť jeho pobytu na slobode (znalecký posudok či výpoveď znalkyne na verejnom zasadnutí) a na strane druhej to boli dôkazy, ktoré takýto záver spochybňovali (písomnosti týkajúce sa konania vedeného na Okresnom súde Žiar nad Hronom, no najmä lekárske správy a vyjadrenia MUDr. Z. G.).

Menovaný v tejto súvislosti uviedol, že opakovane súdu navrhoval, aby na verejné zasadnutie predvolal nielen znalkyňu, ale aj jeho ošetrujúcu lekárku MUDr. Z. G., aby sa vyjadrila k jeho aktuálnemu zdravotnému stavu, k otázkam jeho potenciálneho rizika pre spoločnosť, prípadnej nutnosti uloženia ochranného liečenia či už v ambulantnej alebo ústavnej forme a v neposlednom rade aj k záverom, na ktorých zotrvala znalkyňa, čomu však súd bez bližšieho odôvodnenia nevyhovel a pri rozhodovaní o uložení ochranného liečenia bral do úvahy len dôkazy svedčiacie o jeho údajnom nebezpečenstve pre spoločnosť, pričom na ostatné dôkazy, resp. návrhy obhajoby neprihliadal. Prvostupňový súd na margo toho uviedol len toľko, že samotným vyjadrením MUDr. Z. G. nemožno spochybňovať závery znaleckého dokazovania, keďže duševný stav Z. S., pre účely rozhodovania o uložení ochranného liečenia, možno hodnotiť len na základe záverov znaleckého dokazovania.

S týmto názorom menovaný nesúhlasí, nakoľko je podľa jeho názoru v rozpore s § 119 ods. 2 Trestného poriadku. Pokiaľ správnosť a úplnosť záverov znaleckého dokazovania bola v tomto konaní vážnym spôsobom spochybnená iným hodnoverným dôkazom, súd nemôže tieto dôkazy odignorovať s tvrdením, že závery znaleckého dokazovania je možné spochybniť len iným znaleckým posudkom.

Dovolateľ tiež uviedol, že hoci pri posúdení duševného zdravia obvineného sa vyžaduje vyšetrenie znalcom z odboru psychiatrie, no v prípade, ak sa následne rozhoduje o ukončení ochranného psychiatrického liečenia, prípadne o zmene formy ochranného liečenia, je relevantným stanovisko práve ošetrujúceho lekára probanda k jeho zdravotnému stavu a nie závery pôvodného znaleckého dokazovania, na základe ktorého sa pristúpilo k liečbe.

Ďalej Z. S. odcitoval čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj § 2 ods. 7, ods. 10, ods. 12, § 119 ods. 1 písm. d), ods. 3, § 146, § 272 ods. 3 Trestného poriadku a vo všeobecnej rovine priblížil ponímanie práva na obhajobu v kontexte práva na spravodlivý súdny proces s tým dôrazom, že toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistení pravdy.

Súčasťou práva na spravodlivý proces je podľa neho aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť. Súd prvého stupňa si však túto svoju povinnosť nesplnil, nakoľko za danej dôkaznej situácie bol povinný za účelom náležitého objasnenia veci vyhovieť jeho návrhu na vypočutie nielen MUDr. Zuzany Kašparovej, ale aj MUDr. Z. G.. Ak by však nedošlo k odstráneniu sporných skutočností, mal podľa § 146, resp. § 147 ods. 1 Trestného poriadku pribrať do konania iného znalca z odboru psychiatrie alebo znalecký ústav, a to za účelom preskúmania správnosti a úplnosti posudku.

Nakoľko však súd prvého stupňa uvedeným spôsobom nepostupoval a namiesto toho sa nekriticky stotožnil so závermi posudku, dôkazy vykonával a hodnotil jednostranne - výlučne v jeho neprospech, pričom napadnuté rozhodnutie zároveň vydal predčasne. Tým, že toto pochybenie nenapravil ani nadriadený súd, došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Okrem toho sa Krajský súd v Banskej Bystrici nezaoberal vyššie uvedenými námietkami, ktoré obvinený uplatnil už v konaní o riadnom opravnom prostriedku, a to predovšetkým pokiaľ ide o jeho výhrady k nezákonnosti postupu pri vykonávaní a následnom hodnotení dôkazov preukazujúcich absenciu zákonných predpokladov na uloženie ochranného liečenia. Dovoláním napadnuté rozhodnutie je preto

arbitrárne, nepreskúmateľné a rozporné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a § 2 ods. 7, § 176 ods. 2, § 180 a 168 ods. 1 Trestného poriadku.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky svojim rozhodnutím vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici a v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v § 31 ods. 3, § 73 ods. 1, § 74 ods. 1 Trestného zákona, § 2 ods. 2 Trestného poriadku, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, § 2 ods. 7, ods. 10, ods. 12, § 119 ods. 1, ods. 3, § 146, § 147 ods. 1, § 272 ods. 3, § 176 ods. 2, § 180, § 168 ods. 1 Trestného poriadku v neprospech obvineného. Aby zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici ako aj uznesenie Okresného súdu Zvolen a prikázal Okresnému súdu Zvolen, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Zároveň navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 380 ods. 4 Trestného poriadku odložil, resp. prerušil výkon napadnutého uznesenia až do rozhodnutia o jeho dovolaní.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Zvolen po stručnej rekapitulácii konania a zhrnutí dôvodov podaného dovolania uviedla, že pokiaľ ide o argumentáciu dovolateľa týkajúcu sa zásadného porušenia jeho práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, tak v danom prípade Okresný súd Zvolen postupoval v súlade s judikatúrou a ustanoveniami Trestného poriadku, keď na verejnom zasadnutí konanom 29. januára 2021 sa ešte pred meritórnym rozhodnutím procesne vysporiadal, resp. odmietol návrh obhajoby na vypočutie svedkov S. S., Z. S., S. S., Mgr. I. S. a MUDr. Z. G.. V tejto súvislosti zvýraznila, že právo na obhajobu neznamená automaticky, že každý dôkaz, ktorý obvinený navrhne, sú orgány činné v trestnom konaní a súd aj povinné vykonať. Okresný súd Zvolen sa pritom podľa prokurátorky s navrhnutými dôkazmi náležite vysporiadal nielen na verejnom zasadnutí, ale aj vo svojom rozhodnutí, na čo aj konkrétne poukázala. Súd podľa jej názoru správne odmietol vykonanie obhajobou navrhnutých svedkov, nakoľko predmetom rozhodovania bolo realizovanie ochranného liečenia a určenie jeho formy. Základom pre toto rozhodovanie bolo znalecké dokazovanie, pričom spochybňovanie odbornosti súdnej znalkyne MUDr. Zuzany Kašparovej nebolo namieste, lebo ide o dlhoročnú a skúsenú znalkyňu. Prokurátorka podotkla, že menovaná znalkyňa zotrvala na svojich záveroch jednak vo svojom písomnom vyjadrení z 10. decembra 2020 ako aj na verejnom zasadnutí 29. januára 2021, pričom v ďalšej časti poukázala na jej zistenia.

Zistenia vyplývajúce z vykonaného dokazovania podľa prokurátorky zároveň vyvracajú argumentáciu o existencii dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. j) Trestného poriadku.

Ochranné liečenie podľa názoru prokurátorky v tomto prípade predstavuje nástroj nahradzujúci trestnoprávnu sankciu za spáchanie trestného činu, má viesť k ochrane spoločnosti ako aj samotného páchatel'a, jeho zaličaniu a následnému začleneniu do spoločnosti bez obavy z recidívy. V tejto trestnej veci totiž na podklade znaleckého skúmania bolo zastavené trestného stíhanie obvineného práve z toho dôvodu, že v čase činu pre nepričetnosť nebol trestne zodpovedný. V uvedenom prípade pritom išlo o závažnú násilnú trestnú činnosť voči blízkej osobe.

Okresný súd Zvolen teda podľa jej právneho názoru rozhodol zákonne, dôkazne opodstatnene, vykonal všetky potrebné dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil.

Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol dovolanie Z. S. pre nesplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v intenciách ustanovenia § 378 Trestného poriadku predbežne preskúmal dovolanie Z. S., nezistiac dôvod pre jeho formálne odmietnutie podľa § 382 písm. a), b) alebo písm. d) až f) Trestného poriadku, a dospel k záveru o nesplnení dôvodov dovolania v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku.

K prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu, možno poznamenať, že jeho viazanosť dôvodmi podaného dovolania v zmysle § 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku, sa netýka formálno-právneho uplatnenia niektorého (či viacerých) z dovolacích dôvodov vymedzených v § 371 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku, ale vecných chýb, ktoré dovolateľ vo svojom podaní namietol (R 120/2012). To znamená, že zodpovednosť za kvalitu podaného dovolania znáša výlučne dovolateľ, ktorý svojim podaním určuje mantinely prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu. Najvyšší súd z tohto dôvodu nemôže na seba prebrať vlastnú aktivitu dovolateľa a iniciatívne zisťovať chyby v napadnutom rozhodnutí alebo aj v

jemu predchádzajúcim konaním, ktoré by zodpovedali niektorému z prípustných dovolacích dôvodov.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. j) Trestného poriadku dovolateľ založil v podstate na tvrdení, že v jeho prípade absentuje prvok nebezpečnosti pre spoločnosť ako jednej z podmienok pre uloženie ochranného liečenia v zmysle § 73 ods. 1 Trestného zákona a že ústavná forma tohto liečenia vybočuje z rámca primeranosti, a teda aj celkovej zákonnosti. Na podporu uvedeného podporne uplatnil aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, keď namietol, že v priebehu pôvodného konania opakovane navrhoval vykonať viacero dôkazov, čomu však nebolo nevyhovené, ba navyše súd nekriticky prihliadol výlučne na dôkazy svedčiace v jeho neprospech.

Dovolanie možno podať, ak [podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu a [podľa § 371 ods. 1 písm. j) Trestného poriadku] bolo uložené ochranné opatrenie, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Z. S. v dovolaní uplatnil z pohľadu dovolacieho súdu právne relevantné námietky len sčasti, nakoľko viaceré jeho výhrady smerovali aj do revízie ustáleného skutkového stavu, čo sa však vymyká vecnému prieskumu v tomto type konania s výnimkou, ak dovolateľom je minister spravodlivosti Slovenskej republiky domáhajúci sa vyslovenia existencie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 3 Trestného poriadku. Za relevantné námietky v tomto smere možno považovať výhradne tie, ktoré sa týkajú splnenia zákonných podmienok pre uloženie ochranného liečenia podľa § 73 ods. 1 Trestného zákona vrátane určenia formy jeho výkonu, keďže ide o povinnú súčasť výroku daného rozhodovania (k tomu vid' R 30/1972).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. j) Trestného poriadku.

Dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. j) Trestného poriadku z povahy veci prichádza do úvahy len pri rozhodnutí, ktorým bolo uložené niektoré alebo viaceré z ochranných opatrení upravených v príslušných ustanoveniach Trestného zákona. Prostredníctvom tohto dovolacieho dôvodu možno účinne namietkať, že pri skutkovom stave, ku ktorému dospeli súdy nižšieho stupňa, neboli splnené zákonné - hmotnoprávne podmienky pre uloženie dotknutého ochranného opatrenia.

Podľa § 73 ods. 1 Trestného zákona súd uloží ochranné liečenie v prípadoch uvedených v § 39 ods. 2 písm. c) a § 40 ods. 1 písm. c) alebo ak páchatel' činu inak trestného nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný a jeho pobyt na slobode je nebezpečný.

Podľa § 73 ods. 3 Trestného zákona (súd) ochranné liečenie neuloží, ak je vzhľadom na osobu páchatel'a zrejme, že jeho účel nemožno dosiahnuť.

Ustanovenie § 73 ods. 1 Trestného zákona upravuje tzv. obligatórne ukladanie ochranného liečenia, pričom na posudzovaný prípad vzťahujúca sa tam uvedená (tretia) alternatíva vyžaduje súčasné splnenie zákonných podmienok spočívajúcich v zistení, že:

- a) sa stal skutok,
- b) tento skutok vykazuje znaky trestného činu, resp. činu inak trestného,
- c) páchatel'om tohto skutku je obvinený,
- d) voči obvinenému nemožno vyvodit' trestnú zodpovednosť pre jeho nepríčetnosť a
- e) pobyt obvineného na slobode predstavuje riziko spojené s nebezpečenstvom pre spoločnosť.

Pre uloženie ochranného liečenia zároveň nesmie nastať predpoklad obsiahnutý v treťom odseku § 73 Trestného zákona, a teda ak by uložením tohto ochranného opatrenia nebolo možné dosiahnuť jeho účel, ktorým je v zmysle ustanovenia § 31 ods. 3 Trestného zákona ochrana spoločnosti pred trestnými činmi alebo činmi inak trestnými.

Z. S. dovolaním atakuje existenciu svojej nebezpečnosti pre spoločnosť, a preto k tejto zákonnej podmienke možno uviesť, že musí byť splnená v čase rozhodovania súdu o ochrannom liečení (R

23/1979).

V zmysle stabilnej judikatúry (R 11/1974) táto podmienka je splnená, ak je veľmi pravdepodobné, že nepričetná osoba, ktorá spáchala čin inak trestný, znovu spácha závažnejší útok na záujmy chránené Trestným zákonom, a to aj pod vplyvom duševnej poruchy. Splnenie tejto podmienky treba posúdiť na základe zistenia o povahe a správaní nepričetnej osoby a na základe posudku znalcov z odboru psychiatrie o tom, či duševná porucha má taký charakter, že pobyt nepričetnej osoby na slobode je aj v budúcnosti v uvedenom zmysle nebezpečný. Ustálená súdna prax (R 59/1968) zároveň uvádza, že samo odporúčanie znalcov lekárov, či je, alebo nie je vhodné uložiť obvinenému ochranné liečenie, nie je dostatočným podkladom na rozhodnutie súdu o tejto otázke. Také rozhodnutie môže súd vydať až na základe zhodnotenia všetkých dôkazov prichádzajúcich do úvahy, najmä po zhodnotení celého znaleckého dôkazu vykonaného vyšetrením duševného stavu.

Žiada sa poznamenať, že existenciu nebezpečnosti páchatel'a činu inak trestného pre spoločnosť v prípade jeho ponechania na slobode je možné formulovať v podstate vždy iba v rovine istého rozumného predpokladu, a to práve na základe jeho zdravotného stavu, akým spôsobom sa tento odráža v jeho každodennom živote, aký je jeho postoj k celej veci, sociálne zázemie a podobne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v kontexte vyššie uvedeného zameral svoju pozornosť na skúmanie, či v tejto veci bola splnená dovolateľom namietaná existencia podmienky týkajúcej sa jeho nebezpečnosti pre spoločnosť pri pobyte na slobode v zmysle § 73 ods. 1 Trestného zákona, pričom dospel k rovnakému záveru ako skôr konajúce súdy.

Okresný súd Zvolen v tejto veci vykonal celý rad dôkazov, pričom zo znaleckého posudku MUDr. Zuzany Kašparovej (znalkyne z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria) a PhDr. Štefanie Stanislavovej (znalkyne z odboru psychológia, odvetvia klinická psychológia dospelých) vyplynulo, že u Z. S. zistili prítomnosť duševnej poruchy, resp. choroby v užšom zmysle slova - v. s. paranoidnej schizofrénie. Uvedená porucha sa u menovaného vyvíjala dlhodobejšie, pričom bola prítomná aj v čase inkriminovaného skutku. Je zrejmé, že v danom období bolo jeho konanie motivované chorobne - psychoticky a jeho schopnosť rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania pre spoločnosť ako aj schopnosť ovládať vlastné konanie, boli v uvedenom období vymiznuté. Predmetný posudok bol vypracovaný 14. augusta 2020, pričom znalkyne zhodne konštatovali, že Z. S. takouto poruchou trpel aj v čase jeho znaleckého vyšetrenia. Jeho kontakt s realitou je podľa znalkyň oslabený a jeho schopnosť chápať zmysel vyšetrenia, zmysel trestného konania, resp. zmysel prípadne udeleného trestu je vo významnej miere oslabená. Osobná konštitúcia menovaného je podľa znalkyň senzitívna s rysmi psychasténie, zvýšená anxieta je paranoidne akcentovaná, prevládajú v nej nepríjemné zážitky, s ktorými si nevie poradiť, pričom jeho konanie zodpovedá paranoidnému výkladu reality. Prispôsobivosť Z. S. je problematická a ťažkosti nedokáže riešiť konštruktívne. V afektívne napätých situáciách uňho možno očakávať neadekvátne správanie, objavuje sa impulzivita, afektívna odbrzdenosť. Znalkyne ďalej konštatovali, že vzťah Z. S. k vonkajšiemu svetu je narušený aj vplyvom zhoršeného citového kontaktu. Jeho osobnosť je chorobne zmenená, a to s výskytom regresných prvkov paranoidity. Pri neliečení a nespolupracovaní pacienta v danom smere je možnosť recidívy páchania trestnej činnosti vysoko pravdepodobná. Ak stráca kontrolu nad svojou emotivitou, čo sa deje takmer vždy v emocionálne napätejších situáciách, vtedy sa pravdepodobnosť agresívneho konania výrazne zvyšuje, je reálne a korešponduje s dlhšie prebiehajúcim procesuálnym ochorením, ktoré mu nedovoľuje aj napriek veľkej snahe kontrolovať chorobné impulzy. Zdravotný stav menovaného vyžaduje trvalú psychiatrickú starostlivosť a liečbu. Treba podotknúť, že na uvedených záveroch znalkyňa MUDr. Zuzana Kašparová zotrvala vo svojom písomnom vyjadrení z 10. decembra 2020 ako aj pri výsluchu na verejnom zasadnutí konanom 29. januára 2021.

Možno poukázať na to, že voči dovolateľovi bolo vedené trestné stíhanie pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, ktoré bolo postupom podľa § 215 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku zastavené práve v dôsledku toho, že nebol v čase činu pre nepričetnosť trestne zodpovedný. Z

formulácie inkriminovaného skutku pritom vyplýva, že Z. S. sa mal fyzických ako aj psychických útokov voči svojej vtedajšej manželke dopúšťať na viacerých miestach v období siedmich rokov pravdepodobne od roku 2011 do 27. novembra 2018, t. j. po dlhší čas.

Podľa názoru najvyššieho súdu, neuložením ochranného liečenia ústavnou formou, v dôsledku duševnej poruchy Z. S., by opodstatnene vznikol stav nebezpečenstva pre záujmy chránené Trestným zákonom, a to najmä hrozba z ublíženia na zdraví ďalším osobám, narušenia verejného pokoja a poriadku či neoprávnenému zásahu do vlastníckeho práva.

Podľa § 74 ods. 1 veta prvá, druhá a tretia Trestného zákona, ak sa ochranné liečenie ukladá popri nepodmienečnom treste odňatia slobody, jeho výkon spravidla začína po nástupe výkonu trestu v ústave na výkon trestu. V ostatných prípadoch sa ochranné liečenie vykonáva spravidla v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti. Ak možno vzhľadom na povahu choroby a liečené možnosti očakávať, že účel splní aj ambulantné liečenie, môže súd nariadiť aj tento spôsob liečenia, prípadne ústavné liečenie zmeniť na ambulantné liečenie alebo v odôvodnenom prípade aj naopak.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že Trestný zákon rozlišuje dva spôsoby výkonu ochranného liečenia, a to ústavný a ambulantný. Ambulantnú, a teda menej invazívnu formu ochranného liečenia pripúšťa, ak možno vzhľadom na povahu choroby a liečebné možnosti očakávať splnenie jeho účelu aj pri pobyte liečenej osoby na slobode. Inými slovami, ak nebezpečenstvo, ktoré od liečenej osoby hrozí, je možné odstrániť alebo aspoň zásadne obmedziť aj takouto formou liečenia. Spravidla pôjde o prípady podľa výsledkov znaleckého dokazovania menej závažných chorôb s kladným vzťahom páchatel'a k svojmu liečeniu bez nebezpečenstva hrozby z jeho strany pre spoločnosť.

Berúc do úvahy aj skôr uvedené skutočnosti, znalkyne v označenom znaleckom posudku výslovne konštatovali, že pobyt Z. S. na slobode je z psychiatrického hľadiska pre spoločnosť nebezpečný. Najmä so zreteľom na anozgnóziu (chýbanie náhľadu na ochorenie) a z toho vyplývajúcu non compliance (nespoluprácu) v rámci ambulantnej liečby nepredpokladajú, že by táto forma mohla splniť svoj účel. Tieto závery znalkyňa MUDr. Zuzana Kašparová, berúc do úvahy, že sa Z. S. v tom čase podroboval ambulantnej psychiatrickej liečbe, doplnila písomným vyjadrením z 10. decembra 2020, v ktorom uviedla, že takúto formu liečby nepovažuje s ohľadom na zistené diagnostické zistenia za dostatočnú, a to najmä z toho dôvodu, že v určitých záťažových situáciách nemožno u menovaného vylúčiť nepredikovateľné správanie, ktoré môže byť spojené s heteroagresivitou, resp. aj autoagresivitou. Táto znalkyňa pri výsluchu na verejnom zasadnutí konanom 29. januára 2021 zotrvala na obsahu svojho posudku a dodala, že nezaliečená paranoidná schizofrénia vedie k chronickému priebehu, pričom už aj v znaleckom posudku znalkyňa PhDr. Štefánia Stanislavová u Z. S. popisuje známky chronicity. Pri ďalšom nedostatočnom liečení vzniká riziko, že po určitom čase pacient nedokáže svoje prejavy kontrolovať do takej miery, ako je tomu v súčasnosti, nakoľko dôjde k dekompenzácií a ďalšia liečba pri prítomnosti chronických príznakov je oveľa náročnejšia, ba môže viesť aj k tomu, že pacient bude voči liečbe rezistentný.

S ohľadom na skutočnosti uvádzané v znaleckom posudku a neskôr aj osobne znalkyňou MUDr. Zuzanou Kašparovou na verejnom zasadnutí, Okresný súd Zvolen v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na lekársku správu MUDr. Z. G. z 28. septembra 2020, z ktorej vyplýva, že Z. S. sa sám necíti byť duševne chorým, avšak priznáva, že tabletky, ktoré mu boli nastavené počas krátkej nedobrovoľnej hospitalizácie mu pomáhajú, cíti sa kľudnejší a lepšie spí. S diagnózou uvedenou v znaleckom posudku sa však i napriek tomu nestotožňuje. Aj tieto vyjadrenie podľa Okresného súdu Zvolen korešponujú so znaleckými zisteniami, v zmysle ktorých najmä z dôvodu anozgnózie a z toho vyplývajúcej non compliance u menovaného nemožno očakávať, že by ambulantná forma liečby splnila svoj účel.

Najvyšší súd Slovenskej republiky si je plne vedomý závažnosti následkov spojených s ústavnou formou ochranného liečenia, a to predovšetkým v kontexte práva na osobnú slobodu jednotlivca, avšak s ohľadom na vyššie uvedené zistenia zastáva rovnaký názor na otázku opodstatnenosti jej určenia. Inak povedané, od ambulantnej formy ochranného liečenia v tomto prípade nemožno očakávať, že by splnila

svoj účel.

Vo zvyšnej časti podaného dovolania Z. S. svojimi námietkami presahuje rámec tohto mimoriadneho opravného konania, nakoľko sa nimi dostáva do roviny spochybňovania skutkových zistení, keď v podstate vyjadruje nesúhlas so spôsobom zvoleného znaleckého vyšetrovania, správnosťou znaleckých zistení obsiahnutých v posudku, následnými vyjadreniami MUDr. Zuzany Kašparovej, rozsahom ako aj spôsobom hodnotenia dôkazov a namiesto toho presadzuje vlastnú - pre seba priaznivú verziu skutkového stavu, z ktorého vyvodzuje, že pri pobyte na slobode pre spoločnosť nepredstavuje žiadne nebezpečenstvo, čo majú preukázať ním akcentované dôkazy, a to najmä skutočnosti uvádzané jeho ošetrojúcou lekárkou MUDr. Z. G..

Ako už bolo naznačené, námietky uvedené v predchádzajúcom odseku nespádajú pod dovolateľom deklarované a ani iné dôvody uvedené v prvom odseku § 371 Trestného poriadku. Pri skúmaní splnenia zákonných podmienok pre uloženie ochranného liečenia ústavnou formou bol pre dovolací súd východiskový ten skutkový stav, ako ho ustálili nižšie konajúce súdy, a teda nie pri inej verzii skutkového stavu, ktorú sa snažil presadiť Z. S..

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Jednou zo základných zásad trestného konania je aj zásada práva na obhajobu, vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v čl. 6 ods. 3 písm. b), c), d, Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

Zásada „práva na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Zásada „práva na obhajobu“ obsahuje tri relatívne samostatné práva obvineného:

- právo obhajovať sa osobne, alebo
- právo obhajovať sa za pomoci obhajcu podľa vlastného výberu, alebo
- právo na bezplatnú pomoc obhajcu, ak obvinený nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu a vyžadujú to záujmy spravodlivosti.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného, a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o

zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Takéto pochybenie dovolací súd v konaní nezistil, teda nemožno zaujať stanovisko, že došlo k porušeniu práva na obhajobu Z. S. zásadným spôsobom, a teda k takej skutočnosti, ktorá už sama o sebe znamená naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o dovolateľom namietané odmietnutie návrhu na doplnenie dokazovania - nevykonanie navrhnutých dôkazov, takúto námietku spravidla nemožno úspešne podať v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd poznamenáva, že ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dokazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (R 116/2014).

Možno súhlasiť s dovolateľom v tom, že rozhodnutie súdu o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania môže za istých okolností predstavovať porušenie práva na obhajobu - § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Stane sa tak vtedy, ak súd nevysvetlí - neodôvodní v uznesení o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku, (ktoré uznesenie sa len vyhlási a zaznamená do zápisnice o hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí a písomne nevyhotovuje), resp. minimálne v odsudzujúcom rozsudku v zmysle § 168 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku (v tomto prípade v uznesení) zrozumiteľným, úplným a presvedčivým spôsobom nadbytočnosť a nepotrebnosť doplnenia dokazovania a zároveň existujú ďalšie skutočnosti naznačujúce, že celé konanie bolo vedené neobjektívne a zjavne nerešpektovalo pravidlá spravodlivého procesu.

Nevykonanie (arbitrárne), pre spravodlivé rozhodnutie známeho a dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom, môže však byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, pretože posúdenie rozsahu (ne)vykonaných dôkazov je otázkou skutkovou a nie právnou. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. S ohľadom na to nemôže argumentácia dovolateľa, ktorým nie je minister spravodlivosti, o nevykonaní navrhnutého dôkazu súdom (o odmietnutí vykonania, ktorého bolo rozhodnuté podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku a rozhodnutie o tom bolo riadne odôvodnené minimálne v rozsudku v zmysle § 168 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku) zodpovedať dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Vyššie uvedený záver v plnom rozsahu zodpovedá doterajšej aplikačnej praxi i judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho o nemožnosti preskúmania správnosti a úplnosti skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní, s výnimkou prieskumu ich rozhodnutí uvedeným spôsobom z podnetu dovolania podaného ministrom spravodlivosti podľa § 371 odsek 3 Trestného poriadku.

Pokiaľ tak neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní dovolací súd nemôže preskúmať v rámci dovolateľom (obvineným alebo generálnym prokurátorom) uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 odsek 1 písmeno i) Trestného poriadku, nemožno takéto „skutkové“ preskúmanie rozhodnutí súdov v pôvodnom konaní dosiahnuť (a vo svojej podstate obchádzať) prostredníctvom uplatnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 odsek 1 písmeno c) Trestného poriadku, konkrétne uplatnením dovolacej námietky spočívajúcej v tom, že v pôvodnom konaní nebol vykonaný konkrétny dôkaz, ktorý však podľa subjektívneho hodnotenia dovolateľa vzhľadom na jeho význam (dôležitosť) vykonaný byť mal (s argumentom, že preto bolo chybou jeho odmietnutie postupom podľa § 272 odsek 3 Trestného poriadku).

Posúdenie dôležitosti (významu) konkrétneho dôkazu totiž nie je možné bez komplexného vyhodnotenia dôkazného stavu na podklade rozsahu a kvality procesu dokazovania vykonaného súdmi v pôvodnom konaní, ktorého výsledkom je nimi zistený skutkový stav, v konečnom dôsledku odzrkadlený v tzv. skutkovej vete výroku o vine obvineného (v tomto prípade vo výroku o uložení ochranného liečenia).

Záver o dôležitosti (významu) takého dôkazu preto logicky nie je možný bez primárneho posúdenia otázky náležite zisteného skutkového stavu v zmysle § 2 odsek 10 Trestného poriadku, ktorý je zase výsledkom procesu hodnotenia dôkazov podľa kritérií upravených v § 2 odsek 12 Trestného poriadku, z ktorého obsahu je navyše nepochybné, že žiadny dôkaz v trestnom konaní nemožno posudzovať izolovane od iných, v danej veci zabezpečených, resp. vykonaných dôkazov.

Vyššie uvedený záver tak zohľadňuje systematickú prepojenosť jednotlivých dovolacích dôvodov upravených v § 371 odsek 1 Trestného poriadku, ich vzájomné vzťahy a obsahovú nadväznosť, v posudzovanom prípade medzi dovolacími dôvodmi upravenými v tomto ustanovení pod písmenami c) a i) a na vetu za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku logicky nadväzujúci ako jediný možný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

V predmetnej veci takýto stav nenastal, pretože odôvodnenie uznesenia prvostupňového súdu v spojení s uznesením súdu druhého stupňa dáva odpoveď na všetky relevantné otázky ako aj v konaní vznesené námietky. Pokiaľ Z. S. zdôraznil, že nedostal bližšie vysvetlenie, prečo súd nevyhovel jeho návrhu na vypočutie MUDr. Z. G., tak z odôvodnenia napadnutého uznesenia Okresného súdu Zvolen (na str. 10) vyplýva presný opak.

Záver obidvoch súdov, vnímajúc ich v kontexte celého odôvodnenia ich rozhodnutí, k návrhu obhajoby na doplnenie dokazovania považuje najvyšší súd za zrozumiteľné, presvedčivé a dostatočné na to, aby každý pochopil, prečo súdy nepovažovali za nevyhnutné doplniť dokazovanie tak, ako si to predstavovala obhajoba.

Okrem toho najvyšší súd nezistil, že by konanie vedené voči Z. S. bolo uskutočňované v rozpore s pravidlami práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 Dohovoru a konštatuje, že v trestnom konaní nedošlo k podstatnému - zásadnému porušeniu procesných pravidiel dokazovania.

Dovolací súd poznamenáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

Tiež si treba uvedomiť, že súd nie je povinný vyhovieť návrhom strán na doplnenie dokazovania, lebo v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku a § 2 ods. 11 Trestného poriadku má v rámci rozsahu vlastnej úvahy možnosť zvoliť vhodné dôkazné prostriedky na spravodlivé rozhodnutie.

S ohľadom na uvedené najvyšší súd konštatuje, že okresným súdom odmietnutý návrh Z. S. na doplnenie dokazovania, a tým nevyhovenie jeho požiadavke na ďalší postup súdu pri dokazovaní podľa jeho predstáv, nevyvolalo pre neho negatívne ovplyvnenie práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) a práva na obhajobu (špeciálne) tak, aby tento postup súdu mohol byť považovaný za taký nedostatok súdneho konania, ktorý by oprávňoval najvyšší súd vysloviť naplnenie dovolacieho dôvodu.

Najvyšší súd uzatvára, že z postupu súdov nižších stupňov nevyplýva, že by tieto neprejavili rešpekt k právam menovaného, najmä v súhrne k právu na spravodlivý proces a konanie uskutočňovali účelovo v

jeho neprospech.

Napokon, pokiaľ ide o výhradu spočívajúcu v arbitrárnosti oboch napadnutých rozhodnutí, tak k tomu možno poukázať na znenie § 371 ods. 7 Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe môže navyše založiť len zásadné porušenie práva na obhajobu v procesnoprávnom význame, čo nezahŕňa aj prípady nedostatku odôvodnenia súdneho rozhodnutia (k tomu viď napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 83/2009, zo 17. marca 2009).

Podľa názoru najvyššieho súdu rozhodnutia súdov nižšieho stupňa nemožno považovať za arbitrárne alebo neodôvodnené či nedostatočne odôvodnené. Práve naopak, výroky rozhodnutí týchto súdov majú jednoznačnú oporu v ich odôvodneniach, ktoré sú založené na racionálnych úvahách. V nich prijaté závery sú logické, bez rozporov a predchádzalo im dôsledné vyhodnotenie skutkových zistení vyplývajúcich z vykonaných dôkazov a následná aplikácia príslušných ustanovení procesnoprávneho predpisu, ktorým sa konanie riadilo, a to bez toho, aby interpretácia a použitie dotknutých trestnoprávnych noriem odporovali ich zneniu, zmyslu a účelu. Podľa názoru najvyššieho súdu z odôvodnení rozhodnutí súdov nižších stupňov možno zrozumiteľne a presvedčivo (aj pre nestranného pozorovateľa) dospieť k záveru, prečo rozhodli tak, ako rozhodli.

Nakoľko Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol, ako je uvedené vo výrokovej časti toho rozhodnutia, k akceptácii žiadosti Z. S. o prerušenie výkonu ochranného liečenia až do rozhodnutia dovolacieho súdu v zmysle druhej vety ustanovenia § 380 ods. 4 Trestného poriadku nebol dôvod; osobitné rozhodnutie sa v tomto prípade nevydáva.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.